

Prales je i na Brněnsku. Jmenuje se Slunná

Lažánky, Maršov /PŘÍRODNÍ KLENOTY JIŽNÍ MORAVY/ -
V přírodní rezervaci Slunná na Brněnsku se dochoval kus
původního bukového lesa. Rostou v něm stromy staré dvě stě
padesát let.

21.5.2012 2

SDÍLEJ:

VÍCE

Původní, člověkem nezasazený bukový les se nachází v kopci přibližně půldruhého kilometru nad Lažánkami a Maršovem na Brněnsku a má rozlohu téměř dvacet hektarů. Rostou tam i mnohé vzácné druhy rostlin. Mezi nimi například okrotice. Autor: archiv Lesů města Brna

Nikdo z místních neřekne tomu místu jinak než prales. Kvůli vzrostlým, přibližně dvě stě padesát let starým bukům. Bukoví velikáni ohromí všechny návštěvníky svou majestátností. Původní, člověkem nezasazený bukový les se nachází v kopci přibližně půldruhého kilometru nad Lažánkami a Maršovem na Brněnsku. Oficiálně se místo nazývá přírodní rezervace Slunná. „Pravděpodobně kvůli tomu, že pahorek je hodně prosluněný," domnívá se ředitel Lesů města Brna Jiří Neshyba. Společnost má Slunnou ve správě. Rezervaci je věnovaný další díl seriálu Deníku Rovnost Přírodní klenoty jižní Moravy.

NOVÝ DÍL SERIÁLU PŘÍRODNÍ KLENOTY JIŽNÍ MORAVY ČTĚTE V PONDĚLNÍM VYDÁNÍ JIHOMORAVSKÝCH DENÍKŮ ROVNOST.

Největší raritou místa jsou právě prastaré buky. V Lažáneckém pralesu narazí lidé na více než čtyřicet metrů vysoké stromy. Některé z nich mají při zemi obvod kmene větší než metr. „ Přesný důvod, proč se podařilo na tomto kousku zachránit původní les bez zásahu člověka, neznáme. Jde ovšem o naprostou raritu. Máme na mnoha místech regionu roztroušené velké množství starých památných stromů. Ale takto starý souvislý porost je skutečně unikátní. Na Brněnsku jde o jediné území s touto původní pralesovitou strukturou," vysvětluje Neshyba.

Rezervace je ponechaná svému přirozenému vývoji. Podle Neshyby narušily její podobu v minulých letech silné větrné kalamity. Okolo čtyřiceti procent stromů popadalo. „Tuto nejstarší část rezervace jsme proto oplotili. Zejména kvůli tomu, aby tamní stromy neničila zvěř a les se rychleji obnovil," dodává ředitel.

Kvůli polomům také nedávno došlo ke zvětšení rezervace z původních pěti na necelých dvacet hektarů. „Území bylo po vichřicích tak malé, že jsme přemýšleli, zda rezervaci zrušit, nebo požádat o její rozšíření. I navazující část lesa je cenná, přestože je tam jeho složení různorodější. Rostou tam například krásné lípy, javory či duby," doplňuje ředitel Lesů města Brna.

Bukový prales se nachází uprostřed zalesněného kopce a je poměrně složité jej najít. Nevede k němu žádná přímá turistická trasa. „Nejsnadněji se lidé na Slunnou dostanou z křižovatky zelené a červené trasy, která se jmenuje Pravková. Od ní pak vede zpevněná cesta, po níž se lidé dostanou těsně nad rezervaci," radí případným zájemcům o návštěvu Slunné Milan Pernica z Klubu českých turistů.

Podle starosty nedalekého Maršova Jindřicha Chrasty ale majitelé tamních lesů uzavřeli lesní cesty vedoucí na kopec s Lažáneckým pralesem závorami. „Hodně rád vzpomínám na svá dětská léta, kdy jsme s rodiči do těchto míst chodili poměrně často na nedělní vycházky. Pro obyvatele všech nedalekých obcí to kdysi bývala oáza klidu a oblíbené místo procházek. Po uzavření cest závorami však zájem lidí z Maršova opadl," uvádí maršovský starosta Chrasta.

Také podle starosty sousedních Lažánek Lubomíra Katolického není prales vyhledávaným cílem nějakých turistických procesí. „Toulají se tam hlavně houbaři. Jinak mezi místními o Slunnou příliš velký zájem není, což je pro prales samotný pravděpodobně dobře," uvažuje o současné situaci lažánecký starosta.

Dodává, že on sám přitom jako malý mířil na Slunnou několikrát. Doprovázel do těchto míst svého dědečka, který byl od konce druhé světové války až do roku 1967 lesníkem tehdejšího lažáneckého polesí.

Na Čertově hrázi

Okolí kopce s Lažáneckým pralesem mezi Lažánkami a Herolticemi zahrnuje i některá další hodně zajímavá místa. Například takzvanou Čertovu hráz na nedalekém Pejškovském potoce. Ta je připomínkou historie plavení dřeva po Svatce do Brna za napoleonských válek.

„Koně a povozy zajišťující dopravu dřeva do Brna z městských lesů zabavili za napoleonských válek vojáci pro válečné účely. Bylo potřeba najít nové způsoby, jak dopravit dřevo do města. Čertova hráz mívala vrata, která sloužila k vypouštění zadržené vody. Pomocí ní se dříví plavilo z Pejškovského potoka dál po Svratce až do Brna. Volně plavené dříví se pak zachytávalo pomocí takzvané náplavky v okolí nynější brněnské ulice Nové sady," popisuje dávnou historii plavení dřeva ředitel Lesů města Brna Neshyba.

Při procházce v okolí Slunné narazí lidé také na několik jeskyní. „Lažánecko-heroltický kras je zatím jen málo probádaný. Jeskyňáři tam prozkoumali několik jeskyní. Dá se ale předpokládat, že celé území je protkané množstvím dalších, které ještě čekají na své objevení," podotýká ředitel Lesů města Brna.

Zajímavá je například takzvaná Mločí kaple. Jde o jeskynní komín, který ústí na povrch vysoko ve svahu. Přezimuje v něm pravidelně ve velkém počtu mlok skvrnitý.

Lesník Martin Červinka o přírodní rezervaci Slunná na Brněnsku říká:

Okouzluje mě nedotčeností

Brněnsko - Hlídat, že se v místě nic neděje a nemění. Tak vypadá práce lesníka v přírodní rezervaci Slunná nedaleko Lažánek na Brněnsku. Cílem rezervace je totiž uchovat původní bukový prales neovlivněný jakýmkoli zásahem člověka. Včetně Slunné má Martin Červinka na starost téměř osm set osmdesát hektarů lesa v okolí Lažánek. „Do rezervace mířím rád i mimo pracovní dobu. Odpočinu si v ní. Také tam беру na procházky rodinu," dodává lesník.

Jak dlouho už máte přírodní rezervaci Slunná na starosti?

Jako lesník pracuji devět let. Mám pod sebou téměř osm set osmdesát hektarů lesa v okolí Lažánek. Můj běžný pracovní den vypadá tak, že kontroluji stav lesa. Také zadávám práci lesním dělníkům a dohlížím na ně. Organizuji rovněž těžbu dřeva a jeho odvoz.

Les ve Slunné je ponechaný přirozenému vývoji. Je péče o takovou lokalitu snadná, nebo naopak složitá?

Přestože se rezervace vyvíjí bez zásadních zásahů člověka, je potřeba na ni často dohlížet. Zvláště po větrných kalamitách posledních let. Vyvrátily množství tanních stromů. Jádro rezervace jsme nově oplotili. Proto, abychom chránili stromy před okusováním lesních zvířat a les se rychleji obnovoval. Právě nové oplocení je potřeba často kontrolovat.

Potýkáte se v rezervaci i s vandalismem?

Ne. Přírodní rezervace Slunná totiž leží uprostřed hlubokého lesa, mimo značené cesty, takže není moc navštěvovaná.

Kdy jste Slunnou navštívil vůbec poprvé?

Bylo mi tenkrát přibližně čtrnáct let. Od té doby mě tohle místo neustále okouzluje svou nedotčeností. Nejraději mám Slunnou zjara, když zemi pokryjí kvetoucí rostliny. A také vždy na konci podzimu, když listnatý les hraje všemi barvami.

Máte v rezervaci i nějaký svůj oblíbený strom?

Rostl tam v minulosti vůbec nejmohutnější strom na Tišnovsku, ale vyvrátil se při větrné kalamitě. Přesto stále v rezervaci zůstává množství obdivuhodně vzrostlých buků.

Navštěvujete Slunnou i v době svého volna?

Často. Mírím tam rád i ve volném čase. Na Slunné si odpočinu. Chodíme tam na procházky s rodinou.

Vzácní ptáci v rezervaci

V pralese hnízdí divoce žijící holub

Koruny prastarých stromů Lažáneckého pralesa jsou hnízdištěm mnoha druhů vzácného hmyzu a ptáků. Mnozí z nich staví svoje

hnízda v dutinách vytesaných datlovitými ptáky.

Jedním z nich je i vzácný holub doupňák. Je to divoce žijící druh holuba. Je zbarvený šedě, má černé letky. Od jiných druhů holubů se liší zelenavou skvrnou na boku krku. Hnízdí ve vzrostlých listnatých lesích, zejména v bučinách. Holub doupňák je v České republice zvláště chráněný jako silně ohrožený druh.

Čáp černý se hodně často někde skrývá

Je plachý. Žije jednotlivě a skrytě. Hnízdo z klacků a větví mívá schované ve větvích stromů nebo ve skalách. Obývá horské či lužní lesy. Jde o vzácného čápa černého.

Hnízda si vytváří i v přírodní rezervaci Slunná. Čáp černý je velký, převážně černý pták s bronzovým leskem. Je však menší než běžný čáp bílý. Mezi samcem a samicí není téměř žádný rozdíl. V přírodě se dožívá nanejvýš osmnácti let. Je rozšířený ve střední i východní Evropě a v mírnějších částech Asie, dokonce i na Dálném východě.

Klidný úkryt našel ve Slunné i krkavec

Krkavec velký je známý svou opatrností a nedůvěřivostí. Je to největší pěvec žijící v Česku. Klidné útočiště našel i ve Slunné. Na rozdíl od havrana polního má opeřený

kořen zobáku. Ve středověku hnízdil v Čechách a na Moravě hojně. Teď je vzácný. V minulosti dokonce na určitou dobu z našeho území úplně vymizel.

Krkavec žije osamoceně v párech po mnoho let. V mimohnízdním období se potuluje v okolí hnízda, ke kterému se vrací vždy v únoru, kdy začíná s jeho opravou. Nebo se pouští do stavby nového.

Autor: Klára Židková

Zdroj: <http://brnensky.denik.cz/serialy/prales-je-i-na-brnensku-jmenuje-se-slunna-20120520.html>